

PRAZNINA ...

Gledam skozi pisarniško okno. Dvorišče je založeno s paletami, viličar vsake toliko časa zabrenči, delavci hite sem in tja. Slišim klice, včasih si kdo zazvižga, kletvice se prepletajo s smehom. Ropotanje po stavbi, brnenje pisalnega stroja, vse to se danes zlija v začetek delovnega dne. Sivina prebujajočega jutra me žalostno spominja na nekaj, kar je umrlo in utonilo v brezbržnosti. Prsti avtomatično drsijo po tipkah, prepisujem črke, besede — misli pa so daleč. Drdranje pisalnega stroja zmoti kurir, prinesel je pošto. Avtomati, vsi smo avtomati, ki se zjutraj, ko zaropota budilka, navijemo, umijemo, popijemo kavo ali čaj, drvimo na avtobuse, poslušamo zaspane jokajoče otroke, ki jih prevažamo v vrte... Avtomatsko smehljanje, površno govorjenje, bežni stiki, beli listi, po katerih plešejo črke.

Prisluhnem sebi in ne slišim ničesar. Hočem se spomniti kaj lepega, veselega, da ne bo dan tako pust. Pa je vse prazno in mlačno. V ustih grenak okus, po cigaret-nem dimu. Pozabljen je smeh, v glavi je bolečina praznine.

Kdo bi si mislil, da praznina boli, da nič ne boli. Ostaja nesmisel vsega neizrečenega. Zakaj

nismo odkriti? Zakaj se površno poznamo? Poznamo človeško fasado, zobje se režijo, duša pa ostaja zaprta, žalostna. Mogoče preveč hitimo. Poslušam o smrti, bereš nesreče: V planinah zopet omahnili v smrt dve planinki. Bili sta mladi, veseli. Želeli sta doseči vrhove, bele in daljne sanje, želeli sta sonca. Bereš o vojnah, vojaki pobijajo otroke, matere, starčke. Po svetu divjajo neurja, lakota jemlje življenja. Nesrečna naključja trgajo niti življenja, hotenja in želja. Vse se spreminja v nič.

Pa vendar, kaj se prebujajo v tebi, človek, kaj te ohranja? Je mar to zavest, da delaš vse samo za danes? Je to hotenje užiti vse danes, ker bo jutri prepozno? Srečo imaš, ker nisi spoznal spleta naključij, ki bi ti iztrgal vse, kar imaš. Hodiš sam s seboj, prenašaš sebe in druge, nikoli pa nikomur ne prisluhneš, ker ne utegneš.

V gorah, na sončnem bregu je izpod snega plaho pogledal beli teloh. Sonce prebujajo naravo, zeleni dihi pomladi bo skoraj zanetil življenje. Mogoče pa je tisto hrepenenje, ki me navdaja, mogoče potrebujem zelenja, sonca, pomladi. Sreča, ki napolni praznino. Vojni zemlje, ki napne pljuča in zapolni nič, ki je v meni.

Hitim domov, hrup mesta ostaja daleč zadaj. Gledam otroške ročice, ki se stegujejo k meni, smejoče očke, ki me čakajo. Srce mi zalijejo čustva, melanholije je konec. Razigran smeh se strne v noč...

MARIJA PODJED
TEOL

Osmi maj

*Ovaj je maj
velika suza.
Dali njom zaliven
prkosnije raste cvet?
Ili zato što je on htio
i poslije njega
stazom cvetnom
da krene svet?*

*Gordo se nebo
u svojoj lepoti
skamenilo,
i kesten
z zanosu cveta stao,*

*ne kuca,
bilo dali može
novi dan da svane
ili ću vreme
s njim da ostane?*

*Ne, mora dalje!
Život je lepota,
ona uvek traje.
I njegovu misao
večnost priznaje
još bezbroj njih
zemljoraju hita
a nema te crnice
koja bi pokopala Tital
DARKO IN ŽELJKO TERŽIČ
SCT*

OB 15. APRILU

Padle so žrtve

V letih 1918 do 1920 je komunistična stranka Slovenije naglo napredovala in v kratkem času dosegla hiter vzpon. Tako je izbruhnila opolnoči 15. aprila 1920 železničarska stavka, ki se je kmalu razširila v generalno stavko, zlasti v Sloveniji. 21. aprila so se železničarjem pridružili še rudarji, 24. aprila pa se je začela generalna stavka. Na ta dan je bil sklican velik delavski shod. Delavci so se zbrali pri stari remizi v Vodmatu in po Zaloški cesti odšli proti mestu. Orožniki so demonstrante, tam, kjer danes stoji spomenik, s streljanjem poskušali ustaviti. Padlo je 13 žrtav, med njimi tudi majhna deklica, več kot 30 delavcev, pa je bilo ranjenih. Kljub temu so demonstrantje vdrli v mesto, kjer jih je na ulicah čakala vojska.

Stavka železničarjev je bila zadušena, vendar delavci niso obupali. Komunistična stranka se je okrepila in še tisto leto postala tretja najmočnejša stranka v državi s 59 poslanskimi mesti v ustavodajni skupščini.

VANJA HUZZAN, 6. a
OŠ Ketteja in Murna

DVANAJSTLETNI AKTIVIST

Takole je pripovedoval moj očka.

Začelo se je aprila 1941, ko so fašisti napadli Jugoslavijo. Razkosali so jo na več delov. Našo Ljubljano so dobili Italijani. Naš očka je bil takrat star dvanajst let. S sovražstvom je opazoval ljudi, ki so bili oblečeni v črno... Oče, ki je imel zelo veliko prijateljev, se je napotil k neki aktivistki. S sabo je vzel košarico za nabiranje gob. Pri stražarnici na bloku ga je ustavil vojak in ga pregledal od nog do glave, nato pa potisnil naprej.

V Ljubljani je dobil od neke kurirke opozorilo, naj bo previden... Ker ni tvegati iti še mimo druge stražarnice, je preplaval Savo, nato pa stekel k hiši, ki je stala blizu gozda. Aktivistki je izročil pismo, ona pa ga je povabila noter in posušil ter pogrel se je ob peči.

Tako so se dan za dnem vrstile akcije. S svojimi tovariši je neko noč vlomil v skladišče, polno pušk in zabojev z naboji. Naslednji dan so Italijani začeli s preiskavo. Oče se je naredil bolnega. Orožje pa je skril pod posteljo, v kateri je ležal, in Italijani niso ugotovili krivca za nočno akcijo.

Prišel je konec vojne. Partizani so vkorakali v Ljubljano in vsi ljudje so bili srečni, da so fašisti poraženi, posebno pa oče, ki je tudi pripomogel k naši zlati svobodi. Še sedaj se spominja, kakšni vznemirljivi in napeti dogodki so ga spremljali na vsakem koraku. Seveda, tudi žalost je bilo videti na njegovem obrazu, saj mu je vojna vzela mamó in dva brata.

Ponosna sem na svojega očeta in želim, da se ne bi vojna nikdar več ponovila in da bi živeli v miru in svobodi.

SIMONA ILOVAR, 7. a
OŠ Leopolda Mačka-Boruta

SLOBODA

*SLOBODA je cvrkut ptica na grani,
SLOBODA je najlepši cvijet u mom vrtu,
SLOBODA je igra vjetra u žitu,
Za SLOBODU zahvalni smo TITU.*

*SLOBODA je kapljica rose u travi,
SLOBODA je osmijeh u tvojoj kosi,
SLOBODA je sunce, plano nebo, mir...
Za SLOBODNE DANE zahvalni smo TITU!*

ŽELJKA IKOVIĆ
učenica VIII. razreda
Osnovne škole Vlado Tomanović
Bileća